

Viestintäyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 183/14
Luxemburgissa 18.12.2014

Tuomio asiassa C-354/13
Fag og Arbejde (FOA), Karsten Kaltoftin puolesta v. Kommunernes
Landsforening (KL), Billundin kunnan puolesta

Lihavuus voi merkitä yhdenvertaisesta kohtelusta työssä annetun direktiivin mukaista ”vammaa”

Vaikka mikään unionin oikeuden yleinen periaate ei kiellä lihavuuteen perustuvaa syrjintää sellaisenaan, lihavuus kuuluu käsitteen ”vamman” piiriin, jos se tietyissä olosuhteissa estää asianomaisen henkilön täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisen työelämään yhdenvertaisesti muiden työntekijöiden kanssa

Unionin direktiivissä¹ säädetään yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täsmentämiseksi yleisistä puitteista syrjinnän torjumiseksi työssä ja ammatissa. Kyseisen direktiivin perusteella uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään taikka sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä työssä on kiellettyä.

Karsten Kaltoft työskenteli 15 vuoden ajan Billundin kunnan (Tanska) palveluksessa perhepäivähoitajana. Hänen tehtävänä oli hoitaa lapsia kotonaan. Kunta irtisanoi hänen työsuhteensa 22.11.2010. Irtisanomisen syyksi ilmoitettiin lasten määrän väheneminen mutta kunta ei ilmoittanut syytä sille, miksi irtisanominen kohdistui juuri Kaltoftiin. Kaltoftia voitiin koko hänen työsopimuksensa voimassaoloajan pitää Maailman terveysjärjestön (WHO) määritelmässä tarkoitetulla tavalla lihavana. Kaltoftin lihavuus tuli esiin irtisanomismenettelyyn liittyneessä kuulemistilaisuudessa mutta asianomaiset ovat erimielisiä siitä, millä tavalla tästä keskusteltiin. Kunta kiistää, että lihavuus olisi kuulunut Kaltoftin irtisanomisen syihin. Kaltoftia edustava ammattijärjestö Fag og Arbejde (FOA) puolestaan katsoi, että Kaltoftin irtisanominen johtui lihavuuteen perustuvasta lainvastaisesta syrjinnästä, ja saattoi asian tanskalaiseen tuomioistuimeen syrjinnän toteamiseksi ja vahingonkorvauksen vaatimiseksi.

Tanskalainen Koldingin tuomioistuin (retten i Kolding) on kyseisen asian käsittelyn yhteydessä pyytänyt unionin tuomioistuinta täsmentämään, sisältyykö unionin oikeuteen itsenäistä lihavuuteen perustuvan syrjinnän kieltoa. Toissijaisesti se kysyy, voiko lihavuus merkitä vammaa ja kuulua näin ollen mainitun direktiivin soveltamisalaan.

Unionin tuomioistuin esittää tänään antamassaan tuomiossa ensiksi, että yleinen syrjintäkiellon periaate on unionin yleisiin oikeusperiaatteisiin kiinteästi kuuluva perusoikeus. Kyseinen periaate sitoo näin ollen jäsenvaltioita silloin, kun kansallinen tilanne kuuluu unionin oikeuden soveltamisalaan.

Unionin tuomioistuin muistuttaa tästä, ettei missään perustamissopimusten määräyksessä tai työtä ja ammattia koskevassa johdetun oikeuden säännöksessä kielletä lihavuuteen sellaisenaan perustuvaa syrjintää. Erityisesti on todettava, ettei yhdenvertaisesta kohtelusta työssä annetussa direktiivissä mainita lihavuutta syrjintäperusteena, eikä kyseisen direktiivin soveltamisalaa ole syytä laajentaa koskemaan myös syrjintää muilla kuin siinä tyhjentyvästi luetelluilla perusteilla. Myöskään Euroopan unionin perusoikeuskirjan säännöksiä ei voida soveltaa tällaiseen tilanteeseen.

¹ Yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27.11.2000 annettu neuvoston direktiivi 2000/78/EY (EYVL L 303, s. 16).

Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimelle toimitettuun aineistoon ei sisälly mitään sellaista, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että lihavuuteen sellaisenaan väitetysti perustunut irtisanominen kuuluisi unionin oikeuden soveltamisalaan.

Niinpä unionin tuomioistuin päättää, **ettei unionin oikeuteen sisälly lihavuuteen sellaisenaan perustuvan syrjinnän kieltoa työssä ja ammatissa koskevaa yleistä periaatetta.**

Unionin tuomioistuin muistuttaa siitä, voiko työntekijän lihavuus merkitä direktiivissä tarkoitettua "vammaa", että direktiivillä on tarkoitus luoda yleiset puitteet johonkin kyseisessä artiklassa tarkoitetuista seikoista, joista yksi on vammaisuus, perustuvan syrjinnän torjumiselle työssä ja ammatissa.

Direktiivissä tarkoitettua vammaisuuden käsitteen on ymmärrettävä tarkoittavan muun muassa pitkäaikaisista fyysisistä, henkisistä tai psyykkisistä vaurioista johtuvaa rajoitetta, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa voi estää asianomaisen henkilön täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisen työelämään yhdenvertaisesti muiden työntekijöiden kanssa. Unionin tuomioistuin korostaa, ettei tätä vammaisuuden käsitettä ole ymmärrettävä ainoastaan mahdottomuudeksi tehdä työtä vaan myös työntekoa rajoittavaksi haitaksi. Direktiivillä pyritään nimittäin yhdenvertaisen kohtelun toteuttamiseen ja erityisesti siihen, että vammaisen henkilö voi päästä työhön ja tehdä työtä. **Se, että direktiiviä pitäisi soveltaa vamman kulloisenkin syyn mukaan, olisi lisäksi ristiriidassa direktiivin tavoitteen kanssa.**

Unionin tuomioistuin esittää lisäksi, että vammaisuuden käsite on määritelty ennen sellaisten kohtuullisten mukautusten määrittelyä ja arviointia, joihin työnantajien on direktiivin mukaan kulloistenkin tarpeiden mukaan ryhdyttävä, jotta vammaiset voivat päästä johonkin toimeen, harjoittaa sitä ja edetä urallaan (jollei näistä toimenpiteistä aiheudu työnantajalle kohtuutonta rasitetta). Niinpä pelkästään sen perusteella, ettei tällaisia mukautuksia ole tehty Kaltoftia varten, ei voida katsoa, ettei hän voi olla direktiivissä tarkoitettulla tavalla vammaisen.

Unionin tuomioistuin toteaa näillä perusteilla, että jos työntekijän lihavuus aiheuttaa tietyissä olosuhteissa muun muassa fyysisistä, henkisistä tai psyykkisistä vaurioista johtuvan rajoitteen, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa voi estää asianomaisen henkilön täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisen työelämään yhdenvertaisesti muiden työntekijöiden kanssa ja on pitkäaikainen, tällainen lihavuus voi merkitä direktiivissä tarkoitettua "vammaa". Näin olisi muun muassa silloin, jos työntekijän lihavuus estäisi tällaisen osallistumisen rajoittuneen liikuntakyvyn tai työtehtävien suorittamisen estävien tai työntekoa haittaavien sairauksien vuoksi.

Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava, kuuluuko Kaltoftin lihavuus "vamman" määritelmän piiriin.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106